

ناهید تاج‌الدین*

نوزادفروشی و افزایش کودکان بی‌هویت

نوزادفروشی ناشی از برخی آسیب‌های اجتماعی نوپدید است. همچنین در بستر آن دیگر آسیب‌ها پدیدار می‌شود و هم آسیب‌های اجتماعی دیگر به‌دنبال دارد. انگیزه فروش نوزاد در اغلب موارد فقر اقتصادی است، فقر اقتصادی شاید برای نوزادفروشی، انگیزه لازم باشد، اما قطعاً انگیزه کافی نیست.

بر اساس گزارش وزارت راه و شهرسازی، ۳۳ درصد جامعه ایران زیر خط فقر زندگی می‌زنند و به‌زیستی آن‌ها با فقر اقتصادی دست به‌گیریان هستند، اما فقر اقتصادی دلیلی بر رواج فروش نوزاد نیست، بلکه انگیزه اصلی فروش نوزاد و عامل اصلی فروش نوزاد در آمیختن فقر اقتصادی با دیگر آسیب‌های اجتماعی همچون اعتیاد است.

اعتیاد زنان و بروز مضرات دیگر

به‌گواه معاون امور اجتماعی سازمان بهزیستی کشور در مقوله نوزادفروشی اعتیاد والدین دلیل مهمتری از فقر اقتصادی آن‌ها به حساب می‌آید و اعتیاد در صدر دلایل خرید و فروش نوزادان در سراسر کشور قرار گرفته است. اعتیاد والدین آنجا آسیب‌زاتر می‌شود که شاهد اعتیاد مادران باشیم، تصور اکثر افراد جامعه درباره اعتیاد این است که مصرف مواد مخدر عمدتاً پدیده‌ای مردانه است. در حالی که با بررسی در آمار مشاهده می‌کنیم، اگرچه اعتیاد مردان کمی‌تر است و تعداد معتادان مرد بیشتر از تعداد معتادان زن است، اما اعتیاد زنان کیفی‌تر است و اثرات مخرب‌تری بر جامعه می‌گذارد. زنان هم پدیده‌زاتر درگیر اعتیاد می‌شوند، هم سریع‌تر و گسترده‌تر آن را در جامعه توزیع می‌کنند و هم اثرات مخرب‌تری بر بنیان‌های جامعه می‌گذارند.

فاصله زمانی اولین تجربه مصرف مواد مخدر تا تزریق در زنان بطور متوسط دو سال طول می‌کشد. در حالی که این زمان در مردان هشت سال است و این نشان می‌دهد اعتیاد در زنان پدیده‌زاتر از مردان است و این نشان می‌دهد زنان آسیب‌زاتر را گسترده‌تر از مردان انتشار می‌دهند. به عبارت دیگر آن آسیب‌زاتر اجتماعی‌تر می‌شوند. ضمن آنکه آسیب اجتماعی اعتیاد در زنان باعث فروپاشی نهاد خانواده می‌شود و نظام تربیتی خانواده را دستخوش آسیب می‌کند.

اعتیاد والدین و نوزادفروشی

بر اساس آمار منتشر شده از سوی مشاور امور زنان در ستاد مبارزه با مواد مخدر هفت درصد از معتادان کشور را زنان تشکیل می‌دهند، آمار وزارت بهداشت نیز از وجود یک زن معتاد به ازای هشت مرد معتاد خبر می‌دهد. به‌گفته مسئولان سازمان زندان‌ها در حال حاضر ۵۰ درصد زندانیان زن درباره مواد مخدر و اعتیاد در زندان هستند، بنابراین همان‌گونه که می‌بینیم اعتیاد زنان به‌ویژه مادران بنیان‌برافکن است و نکته قابل‌تأمل این است که اعتیاد همسران یکی از مهم‌ترین عوامل در دام اعتیاد انداختن زنان است. از همین‌رو در اغلب موارد اعتیاد مادران به معنای اعتیاد والدین است و اعتیاد والدین نیز یکی از مهمترین دلایل فروش نوزادان محسوب می‌شود. بر اساس گفته‌های مدیر کل دفتر آسیب‌های اجتماعی سازمان بهزیستی ۷۵ درصد از کودکان معتاد در کشور از والدین معتاد متولد می‌شوند و در بسیاری از مواقع حتی در صورتی که این نوزادان فروخته نشوند، نیز سرنوشت دردناکی در انتظارشان است.

